

Aan het College van B&W

Gemeente Leiden
Postbus 9100
2300 PC Leiden

Leiden. 18 maart 2021

Betreft: Z/21/3214992

Zienswijze op de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving, het Beleidskader voor bescherming van bomen en het Register ecologische bomen van Ant Brandenburg.

Geacht College,

Op 19 januari 2021 heeft u besloten de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving, het Beleidskader voor bescherming van bomen en het Register ecologische bomen voor inspraak ter inzage te leggen. In deze brief vindt u de zienswijze op deze documenten.

In deze zienswijze gebruik ik een aantal afkortingen:

BV20 = Verordening tot wijziging van de verordening fysieke leefomgeving Leiden 2020, onderdeel bomen

BK20 = Beleidskader met afwegingen voor aanwijzing en bescherming bomen Leiden

REB = Register Ecologische Bomen

BV15 = Bomenverordening 2015

BV12 = Bomenverordening 2012

BV96 = Bomenverordening 1996

Mijn punten voor de zienswijzen staan achter A. tot en met L.

Inleiding

De gemeente Leiden is een stad met in de binnenring een compacte stad en een groene buitenring. Ondanks de groene ring en de parken staat de gemeente bijna onderaan de lijst van groene gemeenten. Daarom ondersteun ik de visie en doelstelling in het Beleidskader om bomen te beschermen die bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Het Beleidskader voor bescherming van bomen (BK20) en ook de Bomenverordening (BV20) lijkt geschreven voor alle aanwezige bomen in gemeente Leiden. Bovendien staan in het Register Ecologische Bomen (REB) niet alleen bomen, maar ook struiken. Het geheel lijkt een goede basis voor bescherming van bomen, die we de komende decennia hard nodig hebben om de stad leefbaar te houden.

Met frisse moed lees ik de BV20, BK20 en REB.

Mijn aanname is dat de verordening de juridische basis is, waarmee bomenbeleid voor de komende jaren kan worden uitgevoerd. Een beleid waardoor er een bomenbestand is dat in ieder geval biodivers en klimaatadaptief is.

Ik lees de stukken een aantal keer en begin het steeds minder te begrijpen.

Daarom stel ik mezelf een aantal vragen:

1. Is het voor mij als particulier duidelijk of ik een vergunning nodig heb?
2. Wat wil de gemeente met de Bomenverordening bereiken?
3. Waarom is er op dit moment een nieuwe Bomenverordening nodig?

1. Wanneer heb ik als particulier een vergunning nodig?

In mijn tuin staat een prachtige berk. De stamomtrek is 95 centimeter.

Wanneer de boom te gevaarlijk of oud wordt, heb ik dan een kapvergunning nodig?

1. Ik zoek op kapvergunning

Artikel 3.6.1.7 Indien een aanvraag kapvergunning voor waardevolle houtopstand en bij aantasting boomstructuren

Het hele artikel kan van toepassing zijn, maar ik moet alle begrippen uitzoeken en als ik de boom zou moeten kappen heeft dat veel voeten in de aarde.

2. Laat ik beginnen bij boom of bomen. Voor welke bomen geldt BV20?

Artikel 2.4.1.1. lid 2. Alle aanwezige bomen in gemeente Leiden worden getoetst aan de Groene Norm.

De verordening geldt voor alle aanwezige bomen.

3. Het begrip boom is officieel vervallen in BV20. Wel vind ik:

BV20 Bijlage 1 K. bullet 3: Solitaire houtopstand: Een houtachtig, opgaand gewas, levend of afgestorven, met een stamdiameter van minimaal 14 centimeter (omtrek 45 centimeter).

Dit is van toepassing op mijn boom, want de omtrek is groter.

4. De groene norm geeft aan of een boom waardevol is. (Hier staat wel het begrip boom?).

Artikel 2.4.1.1. lid 3. Een boom is in ieder geval waardevol als deze voldoet aan tenminste één of meer waarden:

- *monumentale waarde: > 80 jaar of 80 diameter*
Mijn berk is niet ouder dan 80 jaar.
- *ecologische waarden + 70 jaar of 70 diameter*
De ecologische waarde van de staat in de REB. De lijst is gesorteerd op wetenschappelijke naam. Een berk is een betula en ik denk een Ruwe berk, maar een treurberk kan ook. De ecologische waarde is 4 of 2.
De berk is mogelijk zo'n 45 jaar geleden geplant, toen de berk tussen de 5 en 15 jaar was? Dus nog geen 70 jaar.
- *cultuurhistorische waarden*

Niet vastgesteld. Ik vind de boom mooi, maar dat is geen criterium.

- *Maximaal 10 volwassen exemplaren van de soort in de gemeente*
Hoe weet ik dit zeker?

Er staat 'in ieder geval waardevol'. Wat betekent dit? Toch even verder kijken...

5. *Artikel 2.4.1.2. lid 1. Alle aanwezige bomen in gemeente Leiden worden getoetst aan het Werkboek Groene Hoofdstructuur (2018) en het Uitvoeringsprogramma 2020-2023 beschreven groene hoofdstructuren*

Artikel 2.4.1.2. lid 2a. De berk staat niet in een park

Artikel 2.4.1.2. lid 2b. Maar kan onderdeel zijn van een boomstructuur. Dit is....

BV20 Bijlage 1 15. Boomstructuur: Een lijn- vlakvormige ... die als groep een meerwaarde heeft...

Even terug... heb ik een vergunning nodig?

Artikel 3.6.1.2 Vergunningsplicht voor waardevolle houtopstand

1. *Het is niet toegestaan om zonder vergunning van het college een beschermde solitaire houtopstand die voldoet aan de criteria voor waardevolle bomen of onderdeel is van een waardevolle boomstructuur in Leiden te vellen of te doen vellen.*

Toch maar het werkboek en uitvoeringsprogramma erbij halen? Nee, laat ik maar de gemeente bellen.

Vraag: Wanneer heb ik als particulier een vergunning nodig?

Conclusie: Laat ik voor de zekerheid de gemeente maar bellen.

Zienswijze:

- A. De nummering van de artikelen in BV20 is ingewikkeld. Het moet mogelijk zijn om een zelfstandige BV20 met eigen nummering op te stellen en in een bijlage een nummering te vermelden die aansluit op een andere verordening/wet.
- B. De BV20 lijkt geschreven vanuit het perspectief van de gemeente. Het is voor een particulier niet duidelijk wat je op basis van de verordening moet doen. Er moet helder en eenvoudig beschreven worden wat een particulier wanneer moet doen.
- C. In BV12 en BV15 is de tekst een stuk duidelijker en mijn voorkeur gaat uit naar de duidelijkheid van BV96.
 - Met *BV12* is het volgens artikel 3 verboden bomen te kappen die in de openbare ruimte of op de Groene kaart staan. Waarbij volgens artikel 1.a een boom een diameter van 20 centimeter of meer heeft.
 - Idem in *BV15*, alleen daar is een boom: een houtachtig opgaand gewas zowel levend als afgestorven met een stamomtrek van minimaal 30 centimeter (= diameter van 9,5 centimeter).
 - *BV 96*: "Het is verboden een boom of houtopstand te vellen of te doen vellen". De definitie van boom staat in artikel 1.a. en is: "een houtachtig overblijvend gewas met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1.3 meter hoogte boven het maaiveld".
Deze verordening is vergelijkbaar met de huidige verordening van de gemeente Amsterdam. Zij gebruiken een jaarvergunning voor boomstructuren. (BV Amsterdam
<https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/groen/bomenverordening/>)

2. Wat wil de gemeente met de Bomenverordening bereiken?

1. In BK20 p1 staat dat er 76.000 bomen in het bomenbestand zitten– is dit veel?

In BV15 Artikel 1 lid d: boom: een houtachtig opgaand gewas zowel levend als afgestorven met een stamomtrek van minimaal 30 centimeter (= diameter van 9,5 centimeter).

In BV20 Bijlage 1 K. bullet 3: Solitaire houtopstand: Een houtachtig, opgaand gewas, levend of afgestorven, met een stamdiameter van minimaal 14 centimeter.

- D. De stamdiameter of stamomtrek van een boom is toegenomen en daarmee is het aantal mogelijk te beschermen bomen afgenomen. Dit is niet de bedoeling, wanneer je een groene stad wilt. Ik vind dat de stamomtrek van BV15 in BV20 overgenomen moet worden.

2. Waardevol of Extra waardevol

In BV20 artikel 2.4.1.1. lid 2 Alle aanwezige bomen in gemeente Leiden worden getoetst aan de Groene Norm. [De groene norm geeft aan of een boom waardevol is.]

Lid 3 Een boom is in ieder geval waardevol als deze voldoet aan tenminste één of meer waarden:

- monumentale waarde: > 80 jaar of 80 diameter
- ecologische waarden + 70 jaar of 70 diameter
- cultuurhistorische waarden:
- maximaal 10 volwassen exemplaren van de soort in de gemeente

Daarnaast zijn bomen in boomstructuren in de openbare ruimte grotendeels beschermd.

In BV15 geldt de Groene Kaart, waarop de bomen staan, die vergunningsplichtig zijn.

Bomen zijn volgens Artikel 2.4 waardevol bij: één of meer van de volgende waarden:

- natuur- en milieuwaarden;
- landschappelijke waarden;
- cultuurhistorische waarden;
- waarden van stadsschoon;
- waarden voor recreatie en leefbaarheid;
- waarde voor de groene hoofdstructuur van de stad

In BV 96 zijn alle bomen beschermd, ook die in particuliere tuinen.

In artikel 2.1 staat heel duidelijk: “Het is verboden een boom of houtopstand te vellen of te doen vellen”. De definitie van boom staat in artikel 1.a. en is: “een houtachtig, overblijvend gewas met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1.3 meter hoogte boven het maaiveld”.

- E. Het aantal waardevolle en beschermde bomen is per Verordening afgenomen, alleen de criteria van BV20 zijn iets objectiever en daardoor makkelijker te handhaven. Er zijn nu echter veel bomen die niet aan de Groene Norm gaan voldoen, omdat ze de omvang of leeftijd niet halen (zoals een gele kornoelje of berk). Deze bomen passen wel in de waarden van BV15. Ik wil graag de ruimere waarden toegevoegd zien.
- F. Met de punten D en E concludeer ik dat het niet de bedoeling van de gemeente is de bomen in de gemeente te beschermen, maar dat bomen aan veel criteria moeten voldoen voor ze beschermd zijn. Op deze manier krijg je geen biodiverse groene klimaatadaptieve stad buiten de Groene Hoofdstructuur.
Mij lijkt het zinvol om alle bomen die volwassen zijn en daarmee hun optimale waarde voor biodiversiteit en klimaatadaptatie hebben bereikt, te beschermen voor de toekomst.
- G. Nu de BV20 erg gericht is op vervanging van bomen vraag ik extra aandacht voor dood hout, omdat dit waardevol is voor biodiversiteit en hergebruik. Ik sluit me dan ook aan bij de gehele tekst van Advies 12 van de Leidse Milieuraad in haar advies voor deze concept BV20.

3. Het Beleidskader (BK20) verwijst in de inleiding naar zichzelf als afwegingskader

- a. Het beleidskader is geen kader van beleid, maar is inderdaad een afwegingskader.
 - b. BK20 geeft een toelichting op de verordening, maar de gebruikte begrippen sluiten niet 1 op 1 aan op de begrippen in de BV20.
- H. Het beleidskader (BK20) moet een toelichting zijn op de BV20, maar scheidt door het gebruik van andere begrippen geen duidelijkheid, maar juist verwarring. Voor de leesbaarheid moeten de begrippen overeen gaan komen.
- I. BK20 kan een beleidskader zijn, als je verwijst naar andere Wetten, Beleid en Uitvoeringsprogramma's zoals bijvoorbeeld 'RV20.0027 ...Uitvoeringsprogramma 2020-2023' Door ook te verwijzen naar de doelen G1-G4 en de doelen in H4.2 kun je nu onderzoeken of de concept-BV20 ook doel 2 'het creëren van kansrijke nieuwe leefgebieden' moet stimuleren. Later kun je hiermee de werking/resultaten van BV20 evalueren. Zorg dat je BV20 kunt toetsen op het functioneren en vervolgens gericht aan kunt passen. Het hangt nu los.

3. Waarom is nu een nieuwe Bomenverordening nodig?

- J. Voor het invoeren van de verordening is gekozen voor een inspraakperiode. Tegelijk met de inspraakperiode geeft de Leidse Milieuraad advies en levert de Rekenkamer een rapport op. Door dit parallelle traject onttrekt de gemeente zichzelf daarmee evaluatie- en bijstuurmomenten en daarmee een zorgvuldig proces. Door het deels volgtijdelijk te doen, hoeven burgers geen tijd te besteden aan punten die al door vorige lezers zijn aangegeven.
- K. De gemeente Leiden is niet de enige gemeente die de Bomen een plaats moet geven in de Omgevingswet. In juni 2021 komt het Norminstituut Bomen met een Handreiking Omgevingswet en Bomen. Het Norminstituut Bomen werkt samen met CROW en de Bomenstichting. *De Handreiking behandelt onder andere de Beleidskaders en participatie; een stappenplan om bomen in de omgevingsvisie, -plan en -programma te verankeren en hoe dit Beleid in de praktijk werkt. Met primair aandacht voor biodiversiteitsherstel, klimaatadaptatie en het creëren van een waardevolle leefomgeving.* De Omgevingswet gaat gelden voor alles en iedereen en thema's in de Handreiking komen overeen met veel punten in mijn zienswijze. Het lijkt mij verstandig om niet zelf het wiel uit te vinden, hoe goed dat wiel ook lijkt te zijn, maar op te lopen met andere gemeenten.
- L. Even een heel ander punt: Het inlevermoment van een zienswijze is meestal een vrijdag en nu een donderdag. Voor burgers is het prettig dat zij in het weekend nog kunnen schaven aan een tekst. Als gemeente zou ik uitgaan van de burger en voor het uiterste inlevermoment bijvoorbeeld maandag 12:00 nemen, zodat eventuele technische storingen nog opgevangen kunnen worden.

Ik ben graag tot een nadere toelichting bereid,

Met vriendelijke groet,

Ant Brandenburg
Leiden